

Tècniques de Separació**2014/2015**

Codi: 102529

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502444 Química	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Cristina Palet Ballús

Correu electrònic: Cristina.Palet@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Montserrat López Mesas

Prerequisits

Cal haver cursat les assignatures de Química dels cursos inferiors, així com les del mateix curs del primer semestre.

Objectius

L'objectiu principal de l'assignatura de Tècniques de Separació és el d'aconseguir que l'alumne compregui els conceptes, els principis, les teories i els fets fonamentals de les principals tècniques de separació en química cromatogràfica i no cromatogràfica, incloent el coneixement dels fonaments de la instrumentació cromatogràfica i no cromatogràfica relativa, així com diversos camps d'aplicació actuals i de futur. Simultàniament, es persegueix que l'alumne sigui capaç de resoldre exercicis i problemes relacionats amb les separacions químiques, tot utilitzant diferents fonts bibliogràfiques així com programes de simulació.

Competències

- Adaptar-se a noves situacions.
- Aprendre de manera autònoma.
- Comunicar-se oralment i per escrit en la llengua pròpia.
- Demostrar iniciativa i esperit emprenedor.
- Demostrar motivació per la qualitat.
- Demostrar que es comprenen els conceptes, els principis, les teories i els fets fonamentals de les diferents àrees de la química.
- Emprar correctament la llengua anglesa en l'àmbit de la química.
- Gestionar l'organització i la planificació de tasques.
- Gestionar, analitzar i sintetitzar informació.
- Interpretar les dades obtingudes mitjançant mesures experimentals, incloent-hi l'ús d'eines informàtiques; identificar-ne el significat i relacionar les dades amb les teories químiques, físiques o biològiques apropiades.
- Mantenir un compromís ètic.

- Mostrar sensibilitat en qüestions mediambientals.
- Obtenir informació, incloent-hi la utilització de mitjans telemàtics.
- Operar amb un cert grau d'autonomia i integrar-se en poc temps en l'ambient de treball.
- Proposar idees i solucions creatives.
- Raonar de forma crítica.
- Reconèixer i analitzar problemes químics i plantejar respostes o treballs adequats per a resoldre'ls.
- Resoldre problemes i prendre decisions.
- Treballar en equip i cuidar les relacions interpersonals de treball.
- Utilitzar la informàtica per al tractament i presentació d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar-se a noves situacions.
2. Aprendre de manera autònoma.
3. Avaluar les capacitats de la informació continguda a les xarxes en línia.
4. Comunicar-se oralment i per escrit en la llengua pròpia.
5. Demostrar iniciativa i esperit emprenedor.
6. Demostrar motivació per la qualitat.
7. Descriure els fonaments de la instrumentació cromatogràfica.
8. Descriure els fonaments de les principals tècniques de separació química cromatogràfica i no cromatogràfica.
9. Gestionar l'organització i la planificació de tasques.
10. Gestionar, analitzar i sintetitzar informació.
11. Identificar els camps d'aplicació de les principals tècniques cromatogràfiques.
12. Mantenir un compromís ètic.
13. Mostrar sensibilitat en qüestions mediambientals.
14. Obtenir informació, incloent-hi la utilització de mitjans telemàtics.
15. Operar amb un cert grau d'autonomia i integrar-se en poc temps en l'ambient de treball.
16. Proposar idees i solucions creatives.
17. Raonar de forma crítica.
18. Reconèixer la terminologia anglesa en les bases de dades bibliogràfiques i la informació en línia.
19. Resoldre exercicis i problemes relacionats amb les separacions químiques utilitzant diferents fonts bibliogràfiques i programes de simulació.
20. Resoldre problemes i prendre decisions.
21. Treballar en equip i cuidar les relacions interpersonals de treball.
22. Utilitzar els termes científics de l'àmbit de les tècniques de separació en llengua anglesa.
23. Utilitzar la informàtica per al tractament i presentació d'informació.

Continguts

PROGRAMA

Unitat didàctica 1. Tècniques analítiques de separació (Teoria = 1 h) Processos de separació en Química. La separació en Química Analítica. Fonaments dels processos de separació. Classificacions.

Unitat didàctica 2. Distribució líquid-líquid (Extracció amb solvent) (Teoria 3h + Problemes 2h = 5 h).
Concepte. Aspectes termodinàmics i cinètics. Llei de distribució. Extracció simple i successives: fórmules.
Definicions (Factor de recuperació, Selectivitat). Sinergisme: influència altres equilibris o reaccions (pH, complexos,...), efecte salí. Extracció de parells iònics. Aplicacions.

Unitat didàctica 3. Introducció a la cromatografia (Teoria = 1h). Concepte. Fonaments separacions cromatogràfiques. Classificacions. Capa prima.

Unitat didàctica 4. Paràmetres cromatogràfics (Teoria 4h + Problemes 2h = 6 h). Definicions bàsiques. Paràmetres de retenció. Aspectes termodinàmics: coeficient de distribució. Factor de retenció (capacitat) i factor de selectivitat. Teoria de plats. Eficàcia. Aspectes cinètics: eixamplament de banda i equació de Van Deemter. Resolució. Anàlisi qualitativa i quantitativa en cromatografia.

Unitat didàctica 5. Cromatografia de gasos (Teoria 5h + Problemes 2h + Seminari 2h= 9 h). Principis de la cromatografia de gasos. Instrumentació. Gas portador. Injectors. Columnes. Fases estacionàries. Detectores. Factors que afecten a la separació i resolució. Cromatografia gas - sòlid (adsorció). Cromatografia gas-líquid. Aplicacions a l'anàlisi qualitativa. Índex de Kovats. Derivatització. Aplicacions a l'anàlisi quantitativa.

Unitat didàctica 6. Cromatografia líquida (I) (Teoria 7h + Problemes 2h = 9 h). Cromatografia líquida en columna. Cromatografia líquida d'alta resolució (HPLC). Instrumentació. Columnes. Detectores. Cromatografia líquid - líquid (partició). Cromatografia líquid-sòlid (adsorció). Fases estacionàries lligades: fase normal i fase inversa. Fase mòbil: força i selectivitat del solvent. Aplicacions.

Unitat didàctica 7. Cromatografia líquida (II). Altres (Teoria 5h + Problemes 1h = 6 h). Cromatografia iònica: Fonament de bescanvi iònic i resines canviadores. Cromatografia d'afinitat. Cromatografia d'exclusió molecular.

Unitat didàctica 8. L'espectròmetre de masses com a detector a cromatografia (Teoria 5h + Problemes 2h = 7h). L'espectròmetre de masses i les seves característiques. Interfície gas-masses i líquid-masses. Tipus d'ionització. Tipus d'espectròmetres. Diferències entre MS i MSⁿ

Unitat didàctica 9. Electroforesi capil·lar (Teoria 3h + Problemes 1h = 4 h). Concepte d'electroforesi. Electroforesis capil·lar. Flux electroosmòtic. Instrumentació. Electroforesi capil·lar de zona. Aplicacions.

Unitat didàctica 10. Separació amb fluids supercrítics (Teoria 2h = 2 h). Característiques dels fluids supercrítics. Extracció i cromatografia amb fluids supercrítics. Aplicacions.

Metodologia

Metodologia docent i activitats formatives

Les activitats formatives estan repartides en tres apartats: classes de teoria, classes de problemes i seminaris, cadascuna d'elles amb la seva metodologia específica.

Classes de teoria

El professor/a explicarà el contingut del temari amb el suport de material audiovisual que estarà a disposició dels estudiants al Campus Virtual de l'assignatura. Aquestes sessions expositives constituiran la part més important de l'apartat de teoria.

Sota el guiatge del professor i mitjançant comunicació a través del Campus Virtual, els coneixements d'algunes parts escollides del temari hauran de ser cercats i estudiats mitjançant aprenentatge autònom per part dels estudiants. Per tal de facilitar aquesta tasca es proporcionarà informació sobre localitzacions a llibres de text, pàgines web, etc.

Classes de problemes

El nombre d'alumnes dels grups de problemes dependrà del pla docent programat pel Departament de Química.

A començaments de semestre es lliurarà a través del Campus Virtual un dossier d'enunciats de problemes de l'assignatura que s'aniran resolent al llarg de les sessions. En aquestes sessions repartides al llarg del semestre, el professor de problemes exposarà els principis experimentals i de càlcul necessaris per treballar els problemes, explicant les pautes per la seva resolució i reforçant mateix temps els coneixements de diferents parts de la matèria de les classes de teoria.

Seminaris

Es podran programar seminaris per tractar de temes concrets relacionats amb el programa de l'assignatura o per fer repàs de conceptes al final de curs.

Material disponible al Campus Virtual de l'assignatura

Guia docent

Presentacions utilitzades pels professors a classes de teoria

Dossier de les classes de problemes

Calendari de les activitats docents (classes d'aula, classes de seminaris, avaluacions,...)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de Problemes	11	0,44	1, 5, 6, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 22
Classes de Teoria	37	1,48	1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 22
Seminaris	2	0,08	1, 5, 6, 11, 12, 13, 16, 17, 22
Tipus: Autònomes			
Estudi	94	3,76	2, 3, 9, 10, 14, 15, 18, 19, 21, 23

Avaluació

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant:

1) Dues proves parcials individuals, cadascuna corresponent, aproximadament, a cada meitat del temari de teoria i de prat. Seran proves que eliminaran matèria, cada parcial valdrà el 50% de la nota final de l'assignatura. Cada prova parcial tindrà parts. La primera part consistirà en varies preguntes relatives a la part de Teoria de l'assignatura (podrà ser tipus test i tam incloure alguna pregunta curta). En la segona part, l'alumne haurà de resoldre alguns problemes. La part de teoria valdrà e 45-55% de la nota del parcial, i la part de problemes entre el 45-55%. Caldrà treure més d'un 4 en ambdues proves parcial: nota d'aquestes compti a la nota final. El promig de tots dos parcials ha de ser igual o superior a 5, en cas de no ser-ho cal recuperar l'examen amb nota inferior a 5.

2) Una prova final que constarà de dues proves separades, una per cada parcial que s'hagi de recuperar, i cada part tindrà similar al de les proves parcials: una primera part amb preguntes de Teoria (que podran ser de tipus test i/o amb alguna pr curta), i una segona part, que constarà d'alguns problemes a resoldre. Aquesta prova final ha de substituir la nota del/s par suspès/os anteriorment, és a dir serveix per aquells estudiants que no hagin superat un o cap dels dos parcials (no hagin t d'un 4 en un o en ambdós parcials) o també per estudiants que vulguin mirar de pujar nota. Caldrà treure un 5 en aquesta i aprovar l'assignatura. Tota la prova final correspon a un 100 % de la nota final, i cada prova inclosa correspon al 50% donc correspon a cada parcial.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1er parcial	50%	2	0,08	4, 7, 8, 11, 19, 20
Examen 2on parcial	50%	2	0,08	4, 7, 8, 11, 19, 20

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

- 1) Daniel C. Harris, Anàlisi química quantitativa, Traducció 6a ed, Ed. Reverté, 2006
- 2) Daniel C. Harris, Quantitative Chemical Analysis, 8th ed, Ed. W.H. Freeman and Company, NY, 2010
- 3) Douglas A. Skoog, Stanley R. Crouch, F. James Holler, Principios de Análisis Instrumental, 6ª Ed. Ediciones Paraninfo S.A., 2009
- 4) Gary D. Christian, Analytical Chemistry, 6th Ed., Wiley International, 2004